

AGNIESZKA
TYSZKOVÁ

ŽOFKA

z Mačacej
ulice

V ZIME

stonožka

ŽOFKA

z Mačacej
ulice 4
V ZIME

VYCHÁDZA V SÉRII:

Žofka z Mačacej ulice

Žofka z Mačacej ulice. Na stope

Žofka z Mačacej ulice. Na prázdninách

Žofka z Mačacej ulice. V zime

AGNIESZKA
TYSZKOVÁ

ŽOFKA

z Mačacej
ulice 4
V ZIME

Ilustrovala Agata Raczyńska
Preložila Silvia Kaščáková

štonožka

Agnieszka Tyszka
Zosia z ulicy Kociej 4: Na zimę

© Copyright for the text by Agnieszka Tyszka, 2013

Illustrations by Agata Raczyńska

Published by arrangement with

Wydawnictwo Nasza Księgarnia Sp. z o.o.

Translation © 2021 by Silvia Kaščáková

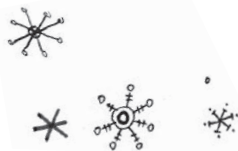
Slovak edition © 2021 by IKAR, a.s.

Všetky práva sú vyhradené. Nižaká časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať, ukladať do informačných systémov ani prenášať v akejkoľvek podobe či akýmkoľvek spôsobom – elektronicky, mechanicky, fotokopírovaním, nahrávaním alebo inak – bez predchádzajúceho písomného súhlasu vlastníka autorských práv.

ISBN 978-80-551-7758-8

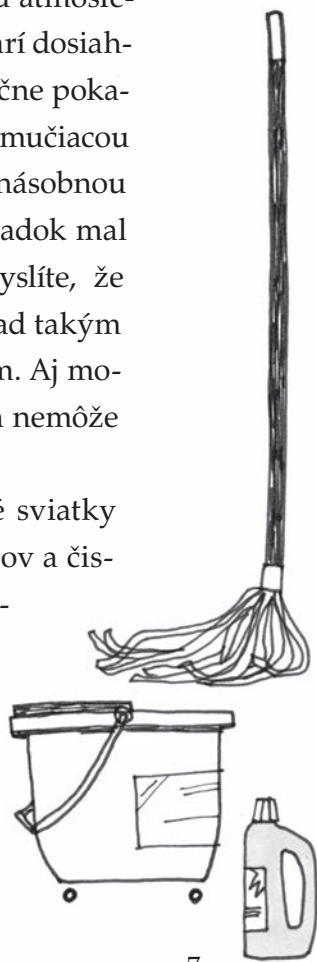
Pre mojich milých čitateľov
zo Stromjanok a okolia

1. KAPROVŇA

Neviem ako vy, ale ja milujem sviatky. Tie decembrové, jasná vec. Majú čarovnú atmosféru, akú sa pri iných sviatkoch nepodarí dosiahnuť. Dospelí to, žiaľ, dokážu neskutočne poukaziť... Napríklad mama s tou svojou mučiacou láskou k hygiene, nás vtedy s dvojnásobnou energiou núti upratovať. Akoby poriadok mal niečo spoločné so sviatkami. Nemyslíte, že chaos, rozhádzaný a umelecký nesúlada takým chvíľam pristanú viac? Ja si to myslím. Aj moja sestra Viki. Tato zrejme tiež, ale on nemôže protestovať nahlas.

Všetko vyzerá tak, že tohtoročné sviatky sa budú niesť v duchu handier, mopov a čistiacich prostriedkov. Stručne povedané – bude to oveľa horšie ako inokedy. Stane sa tak nie bez príčiny... Len počúvajte! V našom dome v Stromjankách sa budú konať slávnostné Vianoce pre celú rodinu! Znamená to príchod

mnohých hostí: babky Kofky (tatkovej mamy) zo Žiliny, babky Ety (mamy našej mamy) z Bratislavy, tety Jany (maminej sestry) s Mišom, Rišom, ujom Jurajom a psom Virvarom (ktovie, či sa nám o polnoci prihovorí). Nemyslite si, že tým sa to končí! Na scéne sa ešte objaví nám menej známy dedko Dino (Dionýz, čo je to za meno?), ktorý trvalo býva vo Švédsku a je otcom

Anny a Jany. Je aj bývalým manželom babky Ety. Videla som ho asi dva-

krát v živote a pamätám si to len matne – iba že dedko bol veselý, mal smiešneho sivého poníka a ukazoval mi, ako urobiť kvietok z poskladaného papiera.

Lebo Dino je skutočný umelec, sochár s nešpecifikovanou špecializáciou. Naposledy sa zaoberal rezbou alebo fotografiou. Nepamätám sa.

„Jediné šťastie, že nemáme žiadne zvieratá...“ vzdychá mama, motajúc sa po kuchyni. „Až vtedy by sme mali kopu roboty...“

„A pavúky? Veď to sú tiež zvieratá. A je s nimi veľa práce,“ uvažuje Viki.

„Mám na mysli zvieratá pokryté srstou,“ vysvetľuje mama. „Také ako Virvar.“

Určite si pamätáte nadmerne vlasatého teriéra tety Jany. Jeho chlpy sa dokážu ocitnúť na veľmi zvláštnych miestach. Naposledy som ich našla v ponožkách. Až sa nechce veriť, že to bol posledný čistučký pár, pokojne spočívajúci na dne zásuvky.

„Aj ja mám také na mysli!“ nevzdáva sa Viki. „Existujú predsa aj pavúky zarastené srstou. Volajú sa KARANTULY!“

„Ta! Ta-rantuly,“ opravuje ju Anna Jašová-Vřbová.

„Presne,“ súhlasí dečko.

Prekrúcanie slov je jeho špecialita. Trochu sa bojím o budúcnosť svojej sestry. Predstavte si, čo sa stane, keď sa týchto sklonov nezbatí. V škole neprežije...

„Lenže u nás nie je ani jedna tarantula!“ pyšne oznamuje mama.

„Ale iba teraz! Tatko mi hovoril o tom, no... MONTOVANÍ! Sú ZMONTOVANÉ zemiaky, kukurica aj ryby. Takže za nejaký čas sa objavia aj pavúky. Tak sa

OVLASIA, rozrastú a vzpružia, že pre nás už nezostane miesto. Ha!“

Viki zlovestným tónom vykresľuje svoju víziu a preveracia očami.

„Ble!“ mamu striaslo a ja odkladám svoj hrnček s kakaom. Akosi sa mi pri tých nechutných rečiach odnechcelo raňajkovať. „Viki! Pri jedle sa takéto veci nerozprávajú,“ poučuje mama moju sestru. „Nezabudni, pri štedro-večernom stole to nesmieš robiť ani náhodou.“

„Budem mlčať ako mŕtvola!“ se-
bavedomo tvrdí Viki a ja vyprsknem do smiechu.

„Ako hrob,“ opravuje ju du-
chom neprítomná Anna.

„To je taký veľký rozdiel!“
škerí sa decko a mama ťažko
vzdychá.

Úplne ju chápem. Má šia-
lenstvo v očiach, rozstra-
patený účes (asi by si mala
nafarbiť vlasy) a na starosti
množstvo vecí. Väčšinu, žiaľ,
dobrovoľne. Lebo uznajte sa-

mi – načo sa vlastne Anna trápi upratovaním, chystaním, nakupovaním, plánovaním, varením a pečením? Popri tom všetkom vôbec nemá čas pracovať. A musí, lebo sama nám nedávno vravela, že vydavateľstvo jej dalo už iba jeden mesiac navyše na dokončenie ilustrácií do knihy o vlkoch. A ten termín musí za každú cenu dodržať.

Nakresliť vlka – to nie je jednoduché. Viem o tom svo-
je, lebo som to skúšala. Podarilo sa mi nakresliť vždy čo-
si divné, akéhosi dedinského kríženca, a nie zviera plné
hrôzy a dôstoj-

nosti, akým
je vlk.

Okrem
toho, podľa
môjho skrom-
ného názoru,
keď už sa človek

toľko naupratuje, navarí, nautiera, navysáva a nadrie,
absolútne nemá silu na to, aby sa tešil. A vari nie prá-
ve na to sú Vianoce? Hlavne na to? Lenže ako sa to
dá vysvetliť niekomu, kto sa práve pozerá na nie prí-
liš čisté okno v obývačke? A do toho ešte bolestne
vzdychá...

„Dnes musíme urobiť nákupy,“ prerušuje moje myš-

lienky NHÚ (teda Národný hygienický ústav, Anna Jašová-Vrbová).

„Super! Potrebujem malú jedličku pre môjho Frederika Šopéna. Rozhodla som sa postaviť mu ju v šope,“ vraví Viki.

Očividne myslí Frederika Šopéna, plyšového medveďa čistotného, pre ktorého minule postavila salaš, inak povedané šopu. Keby som ja mala niečo také v izbe, necítila by som sa práve najlepšie. Verte mi.

„Jedličku?“ čuduje sa mama. „Také malé asi ani neexistujú.“

„Možno umelé?“ navrhujem.

„Umelá nevonía,“ mračí sa Viki.

Už tuším, čo sa stane. Nákupy sú beztak strašne únavné a tu, prosím pekne, treba ešte dodatočne zabezpečiť ďalšie atrakcie... Hľadanie jedličky vhodnej pre plyšáka sa určite skončí katastrofou. Skúšam zachrániť situáciu, kým je ešte čas.

„A to sme ešte všetko nenakúpili? Veď už sme raz boli,“ skúšam sa pýtať nevinným tónom, pripomínajúc naše posledné nákupy. Boli také gigantické, že tovar sa takmer nezmestil do nákupného košíka.

„Mám málo vajčiek. Aj múky. Minul sa prostriedok na čistenie okien. A zabudli sme na sušené ovocie a cesnak na opekance...“ mama sa škriabe po hlave.

„Opekance sú hnusné.“ Viki robí grimasy.

„Možno ti nechutia najviac na svete, ale tak to káže vianočná tradícia,“ vysvetľuje Anna a vzápätí to ľutuje.

„Káže, aby boli hnusné? To je zvláštne...“ hundre Viki. „Ja by som chcela na Vianoce radšej také opekance ako v škôlke. Pani kuchárka ich robí s pudingom. Určite ti dá recept, keď ju poprosím.“

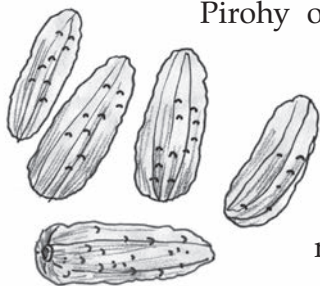
„Ale tie sa na Vianoce nehodia,“ pokrčí mama plecami.

„Na Vianoce treba jesť to, čo máme najradšej,“ omieľa svoje Viki. „Ja by som chcela na štedrú večeru burgre so syrom, palacinky s nutelou a šunkové chlebíčky s uhorkou. Všetko, len nie opekance hnusáky, cesnak a rybu!“

„A pirohy?“ vyrýva mama.

„Pirohy musia byť, SAMAZREJME. Lebo to káže tradícia.“ Viki na mňa sprisahanecky žmurká.

Pirohy obidve milujeme a už sme dohodli s babkou Etou, že ich pre nás upečie.

Mama v tom nie je veľmi zručná.

„Á! Ďakujem ti, Viki! Pripomenula si mi kyslé uhorky!“ klope si mama prstom na čelo.

„Na chlebičky?“ pýta sa sestra.

„Nie, do šalátu,“ odpovedá mama.

„A musíme ísť po tie veci do obchodu naozaj všetky tri?“ pozerám s nádejou na mamu ja.

„Veď vás tu nenechám samotné...“ vraví mama.

Presne!

To nie je jej štýl – nechať vlastné deti len tak pohodené osudu a hroziacim nebezpečenstvám. V takých situáciách pracuje predstavivosť Anny na najvyššie obrátky. Vízie rozmanitých druhov nešťastia (takých ako požiar, spadnutie strechy, výbuch plynu, vytopenie kúpeľne, nečakaný príchod zlodejov alebo únoscov) sa splietajú do katastrofického seriálu.

„Okrem toho sa ešte poobzeráme po jedličke do obývačky,“ dodáva mama po chvíli mlčania.

„Aj do šopy,“ dopĺňa Viki.

„No dobre...“ horko-ťažko súhlasím.

Sami vidíte, že Anna je neoblomná.

„Ale teplo sa oblečte, lebo dnes vonku mrzne,“ padne prísny rozkaz.

„A kedy bude sneh?“ pýta sa Viki.

„Popros Ježiška,“ radí jej mama.

„Vybavené!“ volá decko a beží do svojej izby.

Má tam špeciálny zoznam vianočných prianí v tvare jedličky zo zeleného papiera. Sú na nej prilepené kreslené vianočné gule – želania pod stromček. Nájdete na nich úplne všetko: domček na strom, knihu o príhodách kocúra Findusa, korčule, čokoládky, stojany (naoko vyzerajú ako obyčajný rebrík), balenie farieb, drevený nábytok pre Frederika Šopéna. A teraz k nim pribudne ešte aj sneh!

Ach, vôbec nikam sa mi nechce ísť. Možno ešte do záhrady. Aj keď sa môže zdať, že v decembri nie je na nič dobrá. No všetci, ktorí majú záhrady, dobre vedia, že je to ináč!

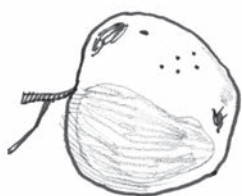
Zima prináša úžasné prekvapenia! Napríklad inovať na všetkých konárkoch, stblách trávy aj na mačacej toalete (TOALEŤÁCI ju navštevujú s rovnakou pravidelnosťou ako v teplejších obdobiach roka). Záhradu zmení na rozprávkovú krajinu, naozaj! A rovnako aj sneh. Je veľmi príjemné striasať ho z konárov, váľať sa v čerstvej bielej perine alebo stavať snehulíkov. Tento rok na to ešte nebola príležitosť. Ale dnes je tak sivo, že ktovie... možno konečne začne snežiť... A kto vlastne povedal, že v decembri sa nedá vyliezť na obľúbený strom a sedieť si tam so zošitom

v ruke? Samozrejme, že sa to dá – treba si iba obliecť nejaké hrubšie teplé nohavice a nezabudnúť na rukavice, čiapku a šál. Zo zimnej jablone vyzerá svet úplne inak. Tu i tam strašia stohy, ktoré mama postavila zo slamy, z kartónu, hrubého sivého papiera a zo starých vriec ako ochranu pred mrazom. Až je naozaj ťažké predstaviť si, že v ich vnútri sa skrývajú skutočné rastliny! Najmä keď sme ja a Viki prezliekli stohy podľa vlastnej fantázie. Je tu napríklad duch v plachte, popová hviezda s veľkými slnečnými okuliarmi v blond parochni či kráľovná s korunou v mojej starej nočnej košeli. Vyzerajú roztomilo! A som presvedčená, že v noci si žijú svojím vlastným životom. Tak sa mi aspoň vidí, keď si ich večer obzerám cez okno.

V decembri sa objavujú naši bufetoví a reštaurační hostia. Samozrejme, myslím tým vtáky. Niektoré si pochutnávajú na plodoch divej ruže pod plotom. Vďaka Anniným podozrivým záhradníckym postupom rastlinu od hlavy po päty (ak sa to dá povedať o kríku) hojne pokrývajú červené gulôčky.

Druhým miestom hromadného stravovania sú... jablone. Zostalo na nich trochu ovocia a stáva sa, že nad mojou hlavou pristane občas nejaký vták, ktorý metodicky vyzobáva dierku do jablka. A vôbec mu neprekáža, že sedím o poschodie nižšie so zošitom a s perom.

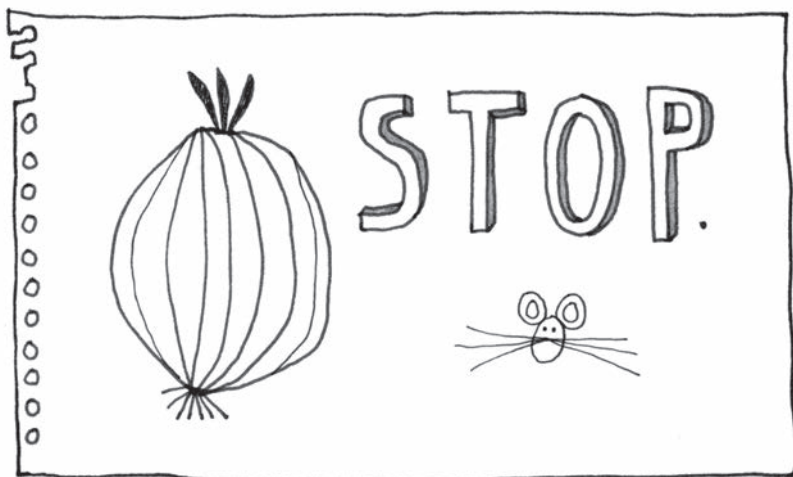
A navyše zima v záhrade trochu pripomína veľkú spáľňu. Kamkoľvek sa človek pozrie, ležia prikrývky. Z lístia, ihličnatých konárov alebo z čohosi bieleho, čo sa kupuje v záhradkárskom obchode, ale nepamätám si, ako sa to volá. Pod tými prikrývkami, ktoré sme s Viki prácne rozkladali, zimujú cibulky jarých kvetov. Je príjemné predstavovať si, ako tam v teple spia a čakajú na správnu chvíľu, aby sa zobudili. Túto jeseň sme vysadili celú lúku šafraanu a snežienok. Aj mamin obľúbený ozdobný cesnak a modré zvončeky. Len aby sa žiadne hladné myši nedostali k našim cibulkám. Pre každý prípad sme vymys-

leli špeciálne krmidlo pre myši a iné hlodavce. Dávame doň omrvinky a kúsky rožkov. Okrem toho Viki vyrobila výstražnú tabuľu. Je na nej veľká cibuľa, malá

myška a nápis STOP. Nie som si však istá, či tomu bude nejaký hlodavec rozumieť.

„Žofka! Prečo si ešte stále v župane?“ poháňa ma mama.

„A nebolo by lepšie iba tak si posedieť, niečo nakresliť, napísať?“ vravím s nádejou v hlase.

„Do Vianoc zostáva málo času. A všade je neporiadok, nič nemám hotové a po pomocníkoch ani stopy...“ začína Anna so svojimi ponurými víziami.

„Ja ti veľmi rada pomôžem,“ reagujem, veď nemám inú možnosť.